

Izumi Kyōka
EL MONJO
del
MONT KOYA

*Traducció del japonès
de Marta Morros*

気

CAPÍTOL 1

—Vaig dir-me a mi mateix que no em serviria de res tornar a treure el mapa i mirar-me'l, però el camí semblava etern i el dia era summament calorós. Tant, que l'escalfor provocada pel frec de la màniga de la meva túnica amb la mà en alçar-la per buscar a les palpentes la funda del mapa semblava que cremés.

»Em trobava en un camí remot en la profunditat de les muntanyes, entre Hida i Shinshu. No hi havia cap arbre a la vista que pogués oferir a un pelegrí exhaust un lloc ombrívol on descansar; al meu voltant, només hi havia muntanyes. Alguns dels cims semblaven tan propers, que em feia l'efecte que podia estirar el braç i tocar-los, tot i que seguia veient els altíssims pics que s'alçaven un rere l'altre en successió infinita en la distància. El cel també estava buit, no hi havia ni rastre d'ocells ni de núvols.

»Vaig quedar-me sol entre les muntanyes i el cel. Era migdia, em sembla recordar, i el sol, intens, cremava la terra sense pietat. L'única protecció que tenia davant la mirada fulminant del sol mentre estudiava el mapa era l'ombra que projectava l'ampla ala del meu barret de pelegrí.»

En acabar aquestes paraules, el monjo va entrellaçar les mans, les va recolzar sobre el coixí i va abaixar el cap en un acte ascètic.

Aquest home venerable havia estat el meu company de viatge des de Nagoya. Havíem creuat junts les muntanyes fins arribar a aquest hostel a peu de camí de Tsuruga, a l'accidentada costa nord del Japó. Mentre ens preparàvem per anar a dormir en aquesta pensió modesta, em vaig adonar que en tot el llarg viatge no havia percebut en el monjo ni un bri d'aquella petulància tan pròpia dels homes piadosos. Em feia l'efecte que no descansava al llit, tot i que s'havia plegat sobre el coixí com si anés a resar, com he descrit.

Jo havia agafat la principal línia de tren que voreja la costa, i recordo que ell va entrar al meu vagó quan ens vam aturar a Kakegawa. Des del primer moment hi vaig detectar tots els indicis d'una persona allunyada dels problemes mundans. Es va asseure en una cantonada del vagó sense alçar el cap. No cridava gens l'atenció. De fet, quan vaig aconseguir veure-li els ulls no hi vaig percebre cap vestigi de passió humana, sinó que més aviat semblaven de cendra freda. En aquell moment no vaig parar-hi atenció.

En arribar a Nagoya, la resta dels passatgers van sortir del tren com ratolinets envaïts per una ànsia inexplicable i imperiosa. El venerable monjo i jo ens vam quedar sols al vagó.

El tren havia sortit de l'estació de Shimbashi, a Tòquio, a dos quarts de deu del vespre del dia anterior i l'arribada a Tsuruga estava prevista per al vespre d'aquell mateix dia. Vam aturar-nos a Nagoya tot just passat el migdia, així que vaig comprar menjar a un venedor de l'estació per fer un mos al tren. El monjo va comprar-lo al mateix lloc. En obrir la capseta, però, vaig adonar-me que la compra no m'havia sortit gaire bé, perquè el menjar només consistia en arròs amb unes quantes algues i verdures per sobre, però no hi havia peix.

—Però si només hi ha trossos de pastanaga i de carbassa! On és el peix? —vaig deixar anar, indignat.

En veure'm l'expressió de la cara, el monjo va reprimir-se un riure ofegat. Com que al vagó només hi érem nosaltres dos, ens vam donar per presentats a l'instant. En preguntar-li cap a on es dirigia, em va dir que anava al gran temple zen, l'Eiheiji. Pertanyia a una escola diferent de la seva, però hi anava a visitar un amic. Havia planejat, va dir, fer nit a Tsuruga i continuar el viatge l'endemà al matí.

Jo tornava al meu poble natal, a Wakasa, i com que també tenia pensat de passar la nit a Tsuruga vam decidir viatjar plegats.

El monjo va dir que vivia al temple del mont Koya. Aparentava uns quaranta anys i escaig, i tenia molt bon aspecte. Duia una túnica llanosa de mànigues amples, una bufanda blanca de franel·la, un casquet turquesa, uns

guants de llana, uns *tabi*¹ blancs i unes *geta*.² De fet, la seva vestimenta, tot i que era una mica antiquada, no em recordava la d'un monjo, sinó que més aviat em feia pensar en els grans mestres de la cerimònia del te o de la cal·ligrafia; és a dir, semblava algú dedicat més aviat als afers seculars que no pas a les pràctiques religioses.

—On farà nit? —va demanar-me.

Aquesta pregunta em va fer sospirar profundament, perquè vaig pensar en la monotonia de passar la nit sol en una ciutat desconeguda. M'havia estat tot el dia imaginant-me l'escena: la cambrera es quedaria adormida amb la plata d'arròs a la mà i de ben segur el recepcionista m'afalagaria amb un reguitzell de compliments cíncics i sense sentit, tot i que en deixar la cambra i entrar a la zona de banys tant ell com les treballadores observarien de prop tots els meus moviments, convençuts, sens dubte, que pisparia tot el hi hagués a la vista. El pitjor de tot seria que, així que acabés de sopar, la cambrera em deixaria gairebé a les fosques, il·luminat únicament per un fanalet de paper, convidant-me a anar a dormir. No tinc el costum d'anar a dormir d'hora, i és força difícil descriure el sentiment de desànim que vaig experimentar quan vaig pensar que em quedaria en aquella habitació a la

1. Mitjó tradicional del Japó en què el dit gros del peu queda separat per poder portar sandàlies. [Totes les notes són de la traductora.]

2. Xinel·la de fusta típica del Japó.

penombra sense poder dormir. En aquesta època de l'any en què les nits són tan llargues és encara pitjor. Des que havia deixat Tòquio, havia estat preocupat per com passaria aquella nit ombrívola. La pregunta del monjo m'havia retornat tots aquests pensaments, i li vaig demanar què li semblaria compartir cambra amb mi.

Va fer que sí amb el cap amb bon humor i va dir que sempre que feia un pelegrinatge per aquella part del país aturava el seu bastó de pelegrí per fer nit en un lloc anomenat Katoriya. Així és com ho va dir, que «aturava el seu bastó de pelegrí per fer nit». Em va explicar que, als seus inicis, el Katoriya havia estat un hostel normal, fins que l'única filla del propietari, que era el millor de l'indret, va morir. Després d'aquell fet, la família va treure el rètol de l'hostal, però, tot i que ja no encoratjaven la gent a entrar-hi, seguien donant habitació als antics clients quan hi treien el cap. Així que, més que un hostel, era una casa amb una parella d'ancians que es mostraven hospitalaris amb els viatgers esporàdics. El monjo va dir que seria benvingut, si ho volia, a dormir en aquell lloc.

—Això no obstant —va advertir-me mentre deixava la capsa del dinar a terra—, s'haurà de conformar a menjar només unes pastanagues i trossos de carbassa.

Va dir això i després va esclatar a riure. Així que aquell monjo tenia un gran sentit de l'humor amagat sota la seva aparença discreta.